

Corupția – un flagel al societății

În decursul istoriei sale, omenirea a parcurs mai multe etape prin prisma evoluției fenomenului criminalității, dar și a măsurilor de apărare socială pe care le-a adoptat pentru a bloca, diminua și preveni flageluri care, în decursul veacurilor a produs însemnate pagube umane, morale și materiale.

Unul din aceste flageluri este corupția, care există încă din antichitate, ca unul dintre comportamentele cele mai grave dar și cele mai răspândite în rândul funcționarilor publici.

În primul rând am putea defini corupția ca fiind abuzul de putere în urma căruia se înregistrează beneficii sau avantaje personale. Aceasta putere se poate, dar nu este obligatoriu, să se regăsească în domeniul public. În afara de bani, beneficiile pot lua forma protecției, a tratamentului preferențial, a promovării etc. O abordare diferențiată arată o mare varietate de valori, de la cultură la cultură, după care fenomenul este judecat. În unele culturi cadourile și favorurile personale reprezintă o parte a codului nescris de conduită. În alte părți însă, o persoană care dorește să-și exprime recunoștința pentru asistența profesională, poate ajunge repede în dizgrație, trăgând după ea și beneficiarul. Dacă unele țări permit deducerea mitelor din impozite sub denumirea de "cheltuieli de funcționare" sau "cheltuieli speciale", altele, ca SUA, au legislație anti-corupție.

Oferirea și primirea de foloase de către funcționari, în anumite perioade istorice au fost chiar acceptate ca fiind ceva normal și firesc.

De pildă, bacșișul pe meleagurile noastre nu era incriminat, ci doar reprob, eventual de către normele moralei.

Pe plan național și internațional, necesitatea respectării drepturilor omului și transparența ce trebuie să caracterizeze activitatea funcționarilor publici referitor la faptele de corupție au determinat inițiative, preocupări și reacții.

Codul Penal Francez din 1810, cunoscut și sub denumirea de „Codul Napoleonian”, introduce pentru prima dată sancțiuni foarte grave pentru corupție, atât în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, cât și pentru efectuarea unor acte contrare atribuțiilor de serviciu.

Manifestările de corupție de obicei sunt influențate și de regimul politic din fiecare țară. Astfel, regimurile permissive, tolerante, lipsite de autoritate, încurajează aceste manifestări prin capacitatea redusă de a le sancționa.

Corupția, în esență, reprezintă un abuz de putere în scopul obținerii de avantaje materiale sau alte foloase (publicitate, titluri, onoruri etc.) și care se negociază și se desfășoară în condiții de clandestinitate și confidențialitate.

Problema corupției este astăzi în centrul atenției autorităților și opiniei publice românești. A fost constituită la nivelul Parlamentului o comisie de anchetă a actelor de corupție, cu sarcina de a elabora o analiză generală asupra fenomenului de corupție și măsurile ce se impun pentru prevenirea unor astfel de acte. Președintele României și Primul Ministru s-au adresat de nenumărate ori Parlamentului și tuturor organelor statului, cerându-le să ia măsuri legale și urgente pentru stoparea acestor manifestări degradante în rândul funcționarilor publici.

O mare greșeală se face prin politizarea excesivă a fenomenului corupției, susținându-se că cei care au fost la guvernare au fost profund corupți, că ar trebui deferiți justiției.

De asemenea pe nedrept se afirmă că fenomenul corupției este specific zonei balcanice și chiar un fenomen al „tranziției”, o fatalitate a ei. Unii autori consideră că fenomenul corupției ține de regimul politico-administrativ, permisiv sau totalitar, iar alții cred că este un fenomen specific țărilor înapoiate, fără o administrație puternică.

În legislația noastră, spre deosebire de cea a altor state (Italia, Franța ș.a.) nu există vreun text care să incrimineze o infracțiune denumită „corupție”, dar literatura juridică cuprinde în această noțiune, în sens larg, numeroase încălcări ale legii penale cu privire la sfera relațiilor de serviciu. Faptele de corupție ce intră sub incidența legii penale sunt acelea prin care o persoană încearcă ori reușește să determine un funcționar aflat în exercitarea atribuțiilor ca, în schimbul unor foloase materiale sau a altor avantaje necuvenite să comită un act contrar legii ori îndatoririlor sale de serviciu sau să favorizeze în orice mod persoanele implicate.

Organizarea prevenirii și combaterii corupției este o problemă de mare importanță și actualitate pe plan național și internațional, determinată de dinamica în continuă creștere a infracționalității, de diversificarea formelor sale de manifestare și de ridicarea ponderii criminalității cu grad sporit de pericol social, care fac ca sensibilitatea și reacția publicului față de o asemenea evoluție îngrijorătoare să fie tot mai accentuate.

În prevenirea și combaterea corupției, despre care se spune că este cel mai mare dușman al democrației, există însă și destule motive de optimism. Instituirea democrației și a economiei de piață constituie cea mai bună bază pentru lupta împotriva corupției, dar alături de aceasta, trebuie să intervină și forța coercitivă a statului, manifestată prin intermediul organelor judiciare, justiția deținând unul dintre cele mai importante roluri în combaterea corupției și în apărarea drepturilor legitime ale cetățenilor. Pentru a-și îndeplini aceste roluri, justiția trebuie să fie independentă, eficientă și transparentă.

Gheorghe Pascu